

LETNA NAROČNINA ILUSTR. GLASNIKA KRON 8⁻, ZA DIJAKE KRON 6⁻; POSAMEZNE ŠTEVILKE 20 VINARJEV :: LETNA NAROČNINA ZA NEMČIJO KRON 10⁻, ZA DRUGE DRŽAVE IN AMERIKO KRON 13⁻

SLIKE IN DOPISI SE POŠILJAJO NA UREDNIŠTVO ILUSTRIRANEGA GLASNIKA, KATOLIŠKA TISKARNA. ::: NAROČNINA, REKLAMACIJE IN INSERATI NA UPRAVNIŠTVO LISTA, KATOLIŠKA TISKARNA V LJUBLJANI

LETNIK 2. * 27. JANUARJA 1916 - IZHAJA VSAK ČETRTEK * ŠTEV. 22

Beg srbskega topništva s Kosovega polja.

Občinska hiša v Cetinju. Pristanišče Bar. Črnogorska dinastija. Na poti v Srbijo. Na ruskih rekah. Tuji generali v Dardanelah. Ruska vojna peč. Padli. Lazaret v cerkvi.

Giacopone da Todi.

M. Herbert.
(Dalje.)

Celo noč je Giacopone iskal svojo mlado ženo po cestah in hišah po mestu, poln skrbi in jeze je včasih klel, včasih pa molil. Z bakljami v rokah je pregledal s služabniki palačo in vrtove; nikjer ni bilo nobenega sledu. Giacopone je bil v vedno hujšem strahu. Ali si je kaj žalega storila? Ne, tega se pri njej ni bilo bati. — Ali se je morda pred njim skrila v kak samostan, da bi ga kaznovala in ponižala?

iskanje zaman, se napoti v stolnico molit, da bi našel ženo. Stolnica je bila prazna, spokorni menihi so odšli v svoje prenočišče, iz stranskega okna je pa padal jutranji žarek svetlobe na žensko, ležečo na tleh. Giacopone je našel svojo ženo. Bila je še vedno v nezavesti; trda in mrzla mu je slonela v naročju, ko jo je vzdignil s tal in ji poljubljal mrtvi obraz.

»Vanna! Vanna!« — Na svojih močnih rokah jo je nesel domov, komaj je v svoji skrbi in ljubezni čutil, da kaj nosi. Odel jo je, grel jo je, ter jo z molitvami in solzami zopet prisilil v življenje.

mehak in požrtvovalen v prvih najlepših dneh. V hipu so ji bili iz spomina vsi strašni dogodki zadnjih dni. In kakor otrok, ki zagleda mater pred seboj, je dvignila roke in se s posebno nežnostjo oklenila njegovega vratu.

Tedaj je bil Giacopone zopet srečen, ko ga je objemala sreča, poosebljena v njegovi plemeniti, sveti ženi.

»Oh, kako te imam rada, dragi moj Giacopone,« je šepetala Vanna. »Toda strašne sanje sem imela o tebi. Sanjalo se mi je, da si Moniko pretepal in vrgel iz hiše, in ko sem potem v stolnici polna skrbi in bridkosti zate molila, sem te zagledala pred seboj, pa bil si star, suh in potr sredi med spokorniki. Oh, koliko sem pretrpela zaradi tebe!«

Tedaj je obdala Giacoponeja posebna modrost ob teh njenih otroških besedah. Pokleknil je ob postelji svoje žene, zakril si obraz z rokami in vzdihnil: »Prvo, kar si povedala, nisi sanjala, draga Vanna! Odpusti — odpusti! Nisem te hotel žaliti. Oni drugi, neukrotljivi in divji človek, ki biva v meni in me obvladuje, je to storil.«

Giacoponejeva mlada žena pa ga že ni več slišala, zasnula je zopet v neza esti.

Več tednov je ležala v grozni vročici, nezavestni ni bilo znano, da so ubogo Moniko našli na obrežju Tibere mrtvo ter so jo prinesli v hišo njene gospoda pred njegove noge; ni znala, kako je Giacopone jezen zaklel in s krutim glasom ukazal, da naj mu mrtvo takoj spravijo izpred njegovih oči.

»Kaj mene briga?« je kričal nad nosilci, prav kakor je Kajn govoril o Abelnu, prav kakor govore vsi zapeljivci in sleparji.

Duša mlade Vanne pa je dolgo plavala po reki, ki loči življenje od smrti. Na njenih temnih valovih so jo srečavali duhovi preteklosti in prihodnosti. Nezavestna je čutila in doživela stvari, ki jih ni moči videti močnim in zdravim, ker njena duša se je le še na nitki držala telesnega življenja. Med drugim je sanjala tudi to-le: Hodila je po cvetočem umbrijskem polju sredi zlatega solca in po-

Črnağora: Obćinska hiša v Cetinju.

Povprašal je pri sestrah svete Klare in pri hćerah sv. Dominika po njej, pa niso ničesar vedele o Vanni.

Giacopone bi se bil rad jezil nad ženo zaradi skrbi, ki mu jih je napravila, pa se ni mogel, skrb in ljubezen sta bila v njem vedno moćnejša nego jeza. Hrepenel je videti zopet Vanno. Giacopone se je sedaj prvić živo domislil, kaj zanj Vanna pomeni; ona je njegova luć, njegov mir, njegova sreća, vse, kar nudi ćloveku življenje. Kaj bi ž njim brez nje? Naravnost si je sam povedal: Razuzdanec bi se udal užívanju, pijaći in divjim prepirom, vedno bolj bi propadal. To je opazil že pri drugih, ki so izgubili v življenju svojo oporo. Tudi on je imel nagnjenja in strasti, ki vodijo na kriva pota, zato je potreboval svete roke dobre žene.

Vanna ga je dvigala. Ona je držala njega, ne on njo, kakor bi moralo biti. Vse to se mu je sedaj oživljalo v duši tembolj, ćimdalje so jo iskali brez uspeha. Krepke roke so trkale pri njem; prvić se je vzdramila njegova duša, prva pozavna sodbe mu je zvenela v daljavi.

Že proti jutru, ko je bilo

Vanna je odprla oći, in prvi pogled vraćajoće se zavesti je zadel na obraz njenega moža, kakršen je bil ljubezniv,

Črnağora: Pogled na Bar — edino ćrnağorsko pristanišće.

mladnih sapic. Toda srce ji je težila kakor kamen skrb za Giacoponeja. Dalje je stopala med koruznimi polji, ki so jo zakrivala z visokimi stebli, mimo svetložarečih obrežij, kjer so valovale vodne lilije, narcisi, vrbovje in trst. V vodi so se igrale zlate ribice, in v zraku so prepevali lepi ptiči. Samotna romarica pa si je dejala: »O, ko bi Giacopone mogel vse to videti!« In šla je naprej med gozdovi cipres in pini, čez peščene čeri, in čutila je, da ji je kljub vsej lepoti srce vedno težje. Prišla je na širo goličavo, kjer se je razprostirala resa v svojem škrlatu, nad njo so pa prepevali škrajanci visoko v zraku. Ta lepota, ta gorkota je po solčnih žarkih iskala pota do mlade Vanne, toda pregnati ni mogla bridkosti iz njenega srca. Vendar je z veseljem gledala čuda božje ljubezni okrog sebe. Rada bi bila dvignila svoje sklenjene roke proti nebu, a zdelo se ji je, kakor da so vklenjene v vezi bolečin, rada bi bila zapela hvalospev, a ni našla za pesem ne besede ne glasu. Od daleč je začula nadzemeljsko petje. Zdelo se ji je, da posluša tudi vsa narava. Metulji so se dvignili in kakor čete hitele tja, od koder so prihajali glasovi, za njimi so leteli ptiči, kosi, čizki, grlice, drozdi, sinice, ščinkovci — po potih pa so hitele veverice, zajčki, miši, celo jež se je podal na pot.

Vanna je dvignila oči in je na višavi pred seboj ležečega griča zapazila samotnega potnika. Bil je ves ožarjen od svetlega solca, kakor krona je žarelo okrog

Prevažanje naših čet v notranjost Srbije.

njegove glave, na ranjenih rokah in nogah pa so se svetlikale rdeče rože.

Na žarečih ranah je Vanna spoznala, da je mož, ki se ji bliža, sveti Francišek, njen opornik in zaščitnik od mladih dni. Čim bliže ji je prihajal, tem več je čutila

veselja, miru in varnosti, prav kakor to začuti preganjanec, ako se mu približa rešitelj.

Vanna je padla na kolena, in tedaj je tudi razločila prav natančno besede hvalospeva, ki ga je prepeval božji ubožec:

Črnogorska dinastija:

Kralj Nikolaj
Kraljevič Danilo
Kraljica Milena

Podlistek.

Kresalo duhov.

Roman iz irskega življenja. Angleški napisal
P. A. Sheehan. — Prevel Davorin Ciuha.
(Dalje.)

»No, pravijo, da je bila gospodična Claire in da sploh ni mrtva.«

»Gospodična Claire? Če bi bil jaz vedel, bi bil lumpu posvetil, preden se je dotaknil.«

Predstava je bila res tako neprisljano naravna in dovršena, da je bil gospod Maxwell tudi po igri tarča krutih šal, s katerimi mnogokrat napada množica človeka, ki je samo igral katerokoli vlogo. Če človek nosi levjo kožo, mora biti tudi pripravljen, da ga kot leva grajajo in se ga boje. In na Irskem, kjer je vse opera bufala (burka), kakor je dejal nek šaljivi sodnik,

mora človek vse mirno prenesti, naj igra tisto vlogo, ki jo hoče.

In tako je množica Otela v belem plašču in v njegovem s coflji okrašenem pasu preganjala med krikom in žvižganjem do hišnih vrat.

»Ss — ss — ss — ss — ss — ss! — Glejte zamorca, ki je zadušil svojo ženo. Pfu, kakšen lep človek si moral biti, da si ji ugajal! In ljubosumnost! Mislil je, da ni nihče tako lep kot on. In zdaj bo škilil za drugo. Ss — ss — ss!«

Več ali manj prestrašen in jezen, toda kmalu spet napol potolažen radi nezavednega priznanja množice je Maxwell mrmral skozi zobe:

»Res, tako ljudstvo vzgajati ni otroška šala.«

Razgret in truden si je ravno hotel sprati z obraza saje, ko je prišla Doneganova in dejala:

»Zunaj sta dva gospoda, ki bi rada govorila z Vami.«

»Naj počakata,« je dejal nevoljen.

A nista; brez vsakega oklevanja sta vstopila drug za drugim in prvi je dejal:

»Vi se imenujete Maxwell? Robert Maxwell?«

»Da,« je odvrnil osorno. »Česa želite od mene?«

»Vsled neke ovadbe oziroma bolje vsled nekega suma aretirati! Obdolženi ste, da ste umorili neko deklico.«

Bil je še tako ves zamišljen v predstavo in v vlogo, ki jo je ravno igral, da je mislil, uradnik namiguje na to. Raditega je dejal nevoljen:

»Ali ne veste, da je pač Šekspirjeva igra? Zelo slabo je, če človeka preganja nevedna množica. Vi bi pa vendar lahko bili bolj poučeni.«

»Saj nima nič opraviti s tem! Obtožba je mnogo bolj resna. Pridite!«

»Dovolite mi,« je dejal gospod Maxwell, ki je uvidel, da se neznanec ne šali, »to je pač velika pomota. Trdite, da sem obdolžen udeležitve pri umoru ali pa celo umora samega. Kje in kdaj se je to zgodilo?«

»Jaz bi Vam svetoval,« je dejal uradnik, »da se vzdržite vsakega nadaljnega

»Najvišji, vsemogočni, dobrotni Gospod!
Tvoja je cena, slava, čast in vsako češčenje,
Ti edini si tega vreden.
Noben človek ni vreden, da bi Te imenoval.
Češčen bodi, Bog, moj Gospod, v vseh svojih stvarih,
predvsem v plemenitem bratcu solncu,
ki dan deli in ki po njem sveti luč,
ki žari lepo, v mogočnem sijaju
pred Teboj, o Gospod, Tvoja podobala!»

Kakor da bi bila iz solnca prekipevala mogočna, glasna solnčna pesem. Bil je glas veselstva, ki je oživel v Francišku v proslavo večnega Stvarnika.

Tedaj pa je stal mož luči, mož dobrote z vsevedočo dušo pri Vanni. Prenehal je s svojo pesmijo, nagnil se je k njej ter dejal: »Mir Gospodov bodi vedno s teboj, hčerka moja!»

A Vanna je čutila težo na svojem srcu, globoko se je sklonila in poljubila noge svetnikove, rekoč: »Ti veš, zakaj nimam miru, oče moj, ti veš, da moja duša plače zaradi Giacoponeja.»

Tedaj se ozre Francišek čez Vanno,

General Hamilton in general Gourana.

kakor da bi se oziral preko časa in prostora v daljno, daljno prihodnost.

»Ne jokaj zaradi Giacoponeja, mojega dragega brata,« je dejal Francišek Vanni. »Kajti Giacopone je odločen za velike in

Ziskreno zahvalnostjo ga je poljubila. Dnevi bolezn, vročice in sanj so minevali kakor temne sence, ki zagrinjajo solnce.

Mlada Vanna se je opomogla. Lica so

Na ruskih rekah: Avstrijske čete se peljejo čez reko in vijo konje za seboj.

svete stvari. Iz njegove duše, ki je sedaj še trda, bo prodril vir blagoslova, ki bo tisoče napajal. Še prihodnji rodovi bodo točili njegove solze in prepevali njegove pesmi. To vse pa zaradi tebe, hčerka moja. Ti otmeš dušo, ki je Bogu dragocena za njegove namene. Ker Giacopone sam ne zadostuje za greh nečistosti in za umor do tedaj nedolžne duše, zato ti delaj zanj pokoro. Velika je tvoja ljubezen. Gospod Bog hoče, da bodi vsemogočna.

Vzemi ta bodeči pas, ki sem ga večkrat nosil vesel, ovij si ga skrivaj okoli svojih ledij, in bodi vesela, ker Giacopone je še potreben tvojih smehljajev. To zahteva od tebe ljubezen do Giacoponeja, ki si mu prisegla večno zvestobo.»

Tedaj je svetnik izginil, in Vanna, nežna in razvajena, je čutila, kakor da ima v rokah železen pas, ki naj ga nosi, da reši dušo Giacoponejevo.

ji bila zopet roznata, oči so ji žarele, ustnice so se ji smehljale in njen glas je bil kakor vesela pesem.

Duša njena pa ni pozabila nadsvetnih opominov.

Giacopone je popolnoma pozabil nanje, pozabil je na Moniko, ki je radi nje umrla nesrečnica, pozabil je na bolezen svoje žene in na njene sanje. Močno je živel samo trenutku. Kot doktor prava se je radoval svojega odličnega dostojanstva. Vodil je pravde svojih someščanov, in razumel je pokazati belo, kar je bilo črno, krivico je obračal v pravico. Besede njegove so imele dvojno lice, in iz zakonov je izvabljal dvojno mero. Reveže je izdajal bogatinom in nedolžne krivičnikom. Stiskal je uboge v duhu, in se bahal s svojo peklenko zvižnostjo. Vse se mu je zdelo dovoljeno, kar je donášalo denar. Nenasiten se je radoval bogastva, ki si ga je ugrabljaj,

razglabljanja. Tu je povelje. Mi Vas iščemo že dalje časa.»

»Jaz Vam pa morem samo reči, da je kakršnakoli pomota. Izvemši na odru, nisem nikoli nikjer kaj takega zakrivil. Ali naj je to neokusna šala?»

»Pojdite! Pojdite!« je dejal uradnik. »Ne smemo se muditi. Spodaj čaka voz. Če bi se količkaj zoperstavljali, bi Vas morali zvezati.«

Popolnoma zmeden vsled nenadne, nepričakovane izpremembe v življenju, a vendar zavedajoč se svoje popolne nedolžnosti, se je gospod Maxwell oblekel. Nato je poklical gospodinjo in jo prosil, naj skrbi za njegove stvari v času njegove kratke odsotnosti. Obrnivši se k uradniku, je dejal v mrzlem, a vlnudnem tonu:

»Delate sicer velik pogrešek, zato se boste pokorili. Prosim, peljite me h gospodu Hambertonu. Jaz ga moram videti.«

Gospod Hamberton je bil ravno v obednici pri večerji, ko so mu naznanili prihod uradnikov z gospodom Maxwellom. Claire Moulton je sedela pri njem še oblečena kot Desdemona. Govorila sta o ve-

černih dogodkih in se smejala nezavednemu poklonu in priznanju, ki ga je izrekla množica Maxwellu. V tistem hipu je prišel on z uradnikom.

»Oprostite, da se vsiljujem,« je dejal z glasom, ki se je tresel razburjenja. »Naša predstava je zadobila čuden konec. Ta gospoda me obdolžujeta umora.«

Gospod Hamberton ni rekel besedice, temuč zrl s povešenim pogledom na mizo in se igral z nožem. Gospod Maxwell je nadaljeval:

»Jaz se niti najmanj ne morem domisliti, na kaj se opirajo, a odrekajo mi vsak odgovor. Zdi se mi, da smatrate za izredno velikodušnost, da me nista uklenila. Nekje, kjerkoli, je nastala velika pomota, a ima vsaj dobre posledice. Reši me težkoče in me sili, da se Vam razodenem, kar bi bil moral storiti že davno.«

Gospod Hamberton je še vedno molčal, a kazal že več zanimanja, gospodična Moulton je nepremično strmela v gospoda Maxwella. On je nadaljeval, mirno, kakor bi pripovedoval tujo zgodbo:

»Moje ime je Maxwell, Robert Max-

well. Veleposestnik sem tega okraja in raditega tudi Vaš gospodar.«

Nato je gospod Hamberton vstal; Claire ga je pomenljivo pogledala in zmagoslaven smehljaj ji je zaigral okoli ust.

»Študiral sem v kolegu Trinity,« je nadaljeval, »in sem Master of Arts tega kolega. Mnogo sem se pečal z resno književnostjo in raditega sem tudi tu. Lahko bi sicer delal kakor drugi tovariši sošolci mojega stanu. Lahko bi preganjal lisice, streljal jerebice in fazane, preganjal najemnike in kljub temu bi bil spoštovan član aristokracije. Toda jaz sem študiral in študiral in prišel do spoznanja, da ima življenje bolj vzvišen namen, kakor je imenovani, in da sem poklican za težko, vzvišeno nalogo. Nekje sem čital, da je vsakdo prej ali slej izkušan, ko se mora odločiti, ali bo dosegel najvišje svetove življenja in v čistem ozračju zavzel svoje določeno mesto, ali bo pa ostal v nižinah vesolja ter živel v lahkomišelnosti in nasladah, kar sicer ni nasprotno našim družabnim nazorom, a obsoja naša lastna vest. Jaz sem se odlo-

in biserov in zlatih veržic, ki jih je motal svoji ženi okrog vratu.

Ves ta čas ni kar nič slutil, kako se je Vanna izpremenila v dnu svoje duše, ker je bila vesela in prijazna bolj nego

množi, ki smo se poslavljali s tugo in bolestjo od ljubljenega Bovca. Nisi mogla braniti rodnega kraja s puško v roki, a storila si več! Gnala Te je idealna samaritanska ljubezen do bližnjega. Vstopila si v službo ranjencev. Na Humu si delovala do zadnjega časa, neustrašeno, v občudovanje vseh, na kraju, kjer je do 1000 sovražnih granat na dan bilo in razoravalo našo grudo. Ti si vztrajala; v časih, ko si nihče ni upal pokazati svoje glave izpod zemeljskih lukenj, si vršila svoje delo neustrašeno, v občudovanje in pogum lastnim četam — izpoved ondotnega častnika Nemca.

Sedaj strežes v lazaretu ranjencem, nedaleč od bojne črte, z veliko pohvalo predstojnikov. — V veliko čast in ponos si nam. Ne bo pozabljena pred Bogom Tvoja neumorna požrtvovalnost!

† Avgust Šumandl,

iz Limbuša pri Mariboru, je bil rojen 2. avgusta 1894. V svoji rodni vasi je bil jako priden, čvrst, delaven, živahen in pobožen fant. Svoji materi-vdovi je bil doma na obsežnem posestvu on največja opora, ker je vedno pridno delal in skrbel za dom.

Ko pa je bil poklican k vojakom, je s pogumom, kakor vsi slovenski fantje, odšel na bojišče. Meseca februarja je bil težko ranjen v prsi in prepeljan v neki češki lazaret, kjer je kmalu izdihnil svojo blago dušo. Pokopan je v Karolinentalu na Češkem. Fant, ki je bil vsakomur priljubljen, bo ostal svojim rojakom v neizbrisnem spominu.

Tudi dva njegova brata se nahajata na bojišču.

Alojzij Nedeljko,

pri pešpolku št. 17, je odšel 18. marca 1915 na bojno polje na severno bojišče. Od tam se je večkrat javil do 5. junija lanskega leta. Tedaj pa je izginil brez sledu. Vsa povpraševanja so bila brezuspešna. — Pred letom dni je bil še trgovec v Preddvoru na Gorenjskem, mladenič blažega značaja in vesele narave; vsled svoje spretosti v raznih podjetjih je bil vobče spo-

štovan in čislán. — Prijatelji njegovi, ki so z njim vred odhajali na bojno polje, se vlnudno prosijo, ako je kateremu znana njegova usoda, naj blagovolji sporočiti na upravo tega lista.

† Janez Kramer

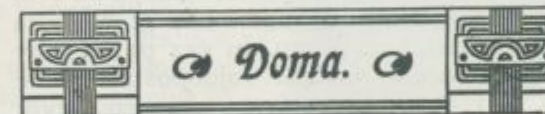
je služil pri 17. pešpolku. Bil je v bojih na laški meji; v hudem ognju je bil 22., 23. in 24. novembra, ko so mnogo Italijanov ujeli. Dne 2. decembra pa je bil težko ranjen v prsi in je podlegel.

† Andrej Becl.

Rajni je bil rojen 1. 1894. na Mitlovi pri Doberlivasi na Koroškem. K vojakom je bil poklican kot črnovojnik dne 15. maja 1915, in je služil pri 8. lovskem bataljonu. Bojeval se je nekaj časa v Galiciji; koncem oktobra se je pripeljal na italijansko bojišče, kjer je že v začetku novembra padel junaške smrti za domovino. Rajni je bil pošten in tih mladenič, desna roka

Vojna peč v ruski armadi.

Marica Komac.

(K slik.)

Čutila si nesrečnega dne 24. maja, ko nam je novi sovražnik napovedal vojsko, da se bliža gorje našim fantom in možem. Zapustiti si imela svoj dom, svoje vse, kot

čil. Bil sem lastnik velikih posestev in življenje in sreča mnogih je bila v mojih rokah.»

»Dovolite trenutek,« mu je segel v besedo gospod Hamberton ter se obrnil k uradnikoma rekoč: »Vidva pač vidita, da sta napravila neslano pomoto. Ali bi ne počakala lahko zunaj, dokler se stvar ne razjasni?«

»Če jamčite Vi,« je dejal uradnik. »Sicer se tudi jaz bojim, da je pomota in da je to »zblazneli veleposestnik, ki smo ga zaman iskali. Toda midva morava storiti svojo dolžnost.«

»Čisto prav, čisto prav,« je dejal gospod Hamberton nevoljno. »Jaz Vama jamčim, da ne uide skozi okno. Ali ne vidita, da je izobražen mož?«

Uradnika sta odšla.

»Nadaljujte, gospod Maxwell,« je dejal gospod Hamberton.

»Dejal sem ravno,« je nadaljeval razburjeno gospod Maxwell, »da je v mojih rokah sreča in življenje mnogih. Lahko bi jim stiskal kri izza nohtov, da bi sam laže

uzival in zapravljaj, ne da bi me obsodili nazori časa ali družbe. Toda jaz sem, kakor rečeno, mnogo bral, in sicer mnogo razumel, mnoga ne. Spoznal sem, da imam napram tlačanom ravno tako dolžnosti kakor pravice; spoznal sem, da je nekdo poklican, ki bo osvobodil to ljudstvo kronične bolezn, grenke stiske in nevednosti. A to se ne sme zgoditi od zunaj. Za takim delom bi takoj vohali sumljive namene, in moje delo bi bilo zaman. Odločil sem se, da pojdem osebno med ljudi in postanem njim enak. Ta misel je že nedolgo dolgo spala v mojem srcu. Šele vsled zbadanja v dublinski družbi se je utesnila. Jaz sem se razgrel. Vabilo me je nekaj podvzeti, kar je vsak smatral za neizpeljivo, za blazno podjetje. Predvsem je bil v družbi neki oficir, ki se je vrnil iz Indije; ta se je izražal o mojih idejah z neprikritim, zasmehljivim zaničevanjem. Jaz mu nisem bil prijazen in sem občeval z njim nezaupljivo. Vzroka sem imel dovolj. Zbadal in izzival je vedno bolj. Na roki je imel prstan, dragulj, ki mu je praznoverno pripisoval veliko vrednost. Ko sem zagledal prstan, mi

je naenkrat šinila na um čudna misel. Zabljudil sem, da pojdem eno leto na kmete, da postanem hlapec in živim eno leto v istih razmerah kakor ljudstvo, če mi izroči prstan. Najprej se je obotavljaj, slednjič je bil vsled zasmehljivih opomb prisiljen, da mi ga je izročil. Tu je.»

Ravnodušno ga je izročil gospodu Hambertonu, ki ga je natančno opazoval ter ga potem izročil Claire. Tudi ona ga je pozorno ogledala in ga nevede ohranila.

»Saj ni nič posebnega,« je dejal gospod Hamberton. »Talisman, kakor ga nosijo mohamedanski Arabci. V temi se svetijo, ali ne?«

»Da. In potem sem sprejel svojo vlogo in prišel v Lisheen. Pri različnih najemnikih sem povprašal po delu, a so me povsod odklonili. Z žulji na nogah, truden, lačen in obupan sem dospel v Lisheen. Stara najemnica je bila sama doma. Prosil sem, kakor navadno prosijo berači. Povabila me je v hišo, dala mi jesti in kaza- la do mene toliko sočutja, da ga more prav ceniti samo gladen in zapuščen člo-

Avgust Šumandl
ranjen, umrl na Češkem.

Janez Kramer
zadet na ital. bojišču.

Maks Mal
padel na ital. bojišču.

Andrej Becl z družino in blagom. × Padel na ital. bojišču.

brata — gospodarja, kateremu je do svojega odhoda pomagal pri njegovem gospodarstvu. Za njim žaluje njegova že priletna mati, trije bratje — katerih sta še dva pri vojakih — in dve sestri, obe usmiljenki. Počivaj v miru, dragi Andrej, naj Ti bo lahka zemlja goriška!

Cvetek lepih na gomilo
Zdaj ne moremo saditi
Toda v dušno pokrepilo,
Hočemo zate moliti.

† Maks Mal.

Dan za dnem se pišejo nekrologi. Vse te žalostne besede je rodila ista velika bolečina, a gorje naših časov je, da gremo

Marica Komac — slovenska Samaritanka.

preko njih kot čez dnevne novice. Grozno hitro živimo in vsak preživi do konca ali vsaj napol le tisto bolečino, ki je bila neizogibno njemu odmenjena. Vendar je v nas tisto silno razpoloženje, da se vsaj za hip zavemo resničnosti bolesti, ki teži na nas in naše brate.

Naši možje padajo, naši fantje padajo!

Gotovo je, da so še ponajveč bolečine poskrili v svoja srca naši kmetijski ljudje. Matere so zajokale, stari očetje so samo zavzdihnil: »Bog!« Naši kmetijski domovi kličejo vseprek vnebovpijočo besedo — mi jo zdaj še ne čujemo. A prišli bodo časi, ko bomo zaslišali ta klic v vsej njegovi žalosti in trdoti.

Par besed bom napisal v spomin temu trpljenju, ki še ne more biti zdaj do konca izgovorjeno.

13. novembra je padel na Šmihelski gori pri Gorici, zadet od granate, Maks Mal, 24 letni posestnikov sin s Pretrža pri Pečah v moravški dolini. Že od izbruha vojne vztrajajoč na gališki fronti, je odrinil jeseni 1915 na italijansko bojišče, kjer ga je v 14 dneh doletela smrt. Pokopan je v Rubijah pod goro sv. Mihaela. Fantje

Anton Šumandl
četovodja pri gorski bateriji, odlikovan z bronasto in srebrno hrabrostno kolajno.

padajo, naši dobri fantje! Ko se je ob začetku mobilizacije poslavljaj naš blagi Makselj od svojega starega očeta, je prosil: »En mesec ne prodajte nobene živine!« Minulo je cele mesece in ga ni bilo nazaj. Samo v pisnih je bil še zmirom doma — bodoči gospodar. In materi je pisal iz bojev: »Samo Bog in Marija me varujeta.« Pozimi 1914 je prišel, ranjen v roko od ruskega šrapnela, zadnjič na svoj rodni dom. — »Še nad Laha gremo!« je pisal v zadnjem pismu. In čez par tednov so se začele vračati vojnopoštne karte in na vseh je bilo zapisano z modro barvo: »Tot! Mrtev!

Makso, predobra duša, Te res ne bo več nazaj?!

Alojzij Nedeljko
17. pešpolk; odšel na severno bojišče, pogrešan od 5. junija.

Darujte za Rdeči križ!

treba pripomniti, da stroške poravnaj jaz.«

Umolknil je. Claire je smehljaje se zrla skozi solzne oči na svojega strica-očeta.

»To so čudne, čudovite stvari,« je dejal gospod Hamerton ter hodil po sobi gorindol. Stvari, ki bi izven Irske bile popolnoma nemogoče. Jaz bi rekel: tudi na Irskem, če bi ne imel slučaja pred nosom. Toda, moj ljubi prijatelj, kaj namerjate, če se Vam posreči doseči to kraljestvo?«

»Svojo lastnino prodati, sužnje osvoboditi, se naseliti tu blizu Vas in z Vami delati za človeštvo.«

»Neumnost! Sami se tu ne morete naseliti.«

»On ne sme biti sam!« je dejala Claire ter stopila zraven gospoda Maxwella. Oči so ji bile vsled solz, ki jih je točila med pripovedovanjem, vse pordele. Nekaj je bila že prej izvedela od nje. »Če Ti dovoliš, sem mu obljubila, da postanem njegova.«

(Dalje.)

Razširjajte „Ilustrirani Glasnik“!

vek. Nato so prišli domov njen mož, sin in hči. Bili so ravno tako dobri napram meni. Vprašal sem po delu in ga tudi dobil. Pač mi ni treba povedati, da je moje delo imelo samo ime. Moji udje so me boleli že pri naporu, ki je bil tem korenjakom v zabavo. Toda odpustili me niso, smatrali so me za sebi enakega. Samo ta razlika je bila med nami, da so oni delali, jaz postajal. Ko sem bil nekaj časa pri njih, sem hotel spet preč. Hči, Debbie po imenu, je šla za menoj in mi rekla, naj ostanem. V mojo srečo; ponoči me je napadla revmatična mrzlica in ležal sem tri tedne. Med tem časom so mi dobri ljudje stregli z nad vse veliko skrbjo in ljubeznijo. Prišel je čas, ko bi jim moral izkazati svojo hvaležnost. Vi pač že veste vse. Kako niso plačali najemnine, ker je bila vsota prevelika, kako se je Netterville maščeval —

»Jaz razumem vse,« je dejal gospod Hamerton, »samo nečesa ne. Zakaj ste zabranili takrat dogovor z biričem. Vi veste, kako slabo se Vam je to zapisalo in razumelo.«

»To vem dobro,« je dejal smehljaje se

gospod Maxwell. »Toda ljudje naj občutijo trpljenje do najnižjih globin, da si nato sezidajo trajno srečo. Dalje sem pa hotel vsemu svetu pokazati, česa je zmožen irski agent, in Vi, gospod Hamerton, mi morate pomagati. To nesrečno aretiranje, oziroma ta smešna, prismojena pomota je vse stvari in razvoj, kakor sem si ga jaz mislil, postavila na glavo. Tu imate lastninsko pogodbo za Lisheen. Posestvo sem kupil od gospodarja in izročim ga za vedno družini Mc. Auliffe. Jaz poznam Vaše dobro srce, gospod Hamerton, in zato Vas prosim, poskrbite med mojo odsotnostjo, da bo hiša prezidana po najnovešem načrtu, a pri tem ohranjene vse stare, priproste lastnosti. V hlevu naj stoji, ko se vrnejo dobri ljudje iz zapora, sedem krav in na polju naj se pase deset ovac. Potem naj se popravijo vse ograje, kupijo naj se nove mreže, zorjejo in posejejo naj se polja. Mogoče pridobite Deželno zvezo, da vse presrbi. Njeni člani store za Vas vse. Mene bi ustrelili. Z eno besedo, jaz želim, da se družini Mc. Auliffe vse pripravi, kar se da pripraviti, in se na Vas zanesem. Pač ni

Svetovna vojska.

15. jan. Naše čete so zmagoslavno vkorakale v Cetinje. Tu so zaplenile 154 raznih topov, 10.000 pušk, veliko streliva in vojnega blaga. Pri Lovčenu je zaplenjenih 45 topov. Ujetih je v raznih bojih nad 1000 Črnogorcev. — Pri Oslavju na soškem bojišču so naši nenadoma obkolili sovražno postojanko za cerkvijo, in ujeli 933 Lahov. Ker je ta točka izpostavljena ognju laških topov, so se naši potem zopet vrnili v svoje prejšnje jarke. — Sovražni zračni letalec je preletel Ljubljano in metal bombe; škode nič.

15. jan. Rusi še vedno napadajo v Bukovini in v Galiciji. Dosedaj niso pridobili nikjer niti pedi naše zemlje, dasi imajo izgub, kakor se pravi, do 70.000 mož.

16. jan. Francozi in Angleži zasedajo grške otoke. Sedaj so zasedli tudi Faleron, to je vojno luko atensko. Vse kaže, da hočejo napraviti iz Grške svoje opirališče za nadaljno vojskovanje. — Venizelos še vedno ruje proti grškemu kralju. Dela baje nato, da odstavijo kralja. Grško so naši sovražniki od vseh strani zaprli, od maja so zasedli vse važne

strategične otoke in luke, na suhem razstreljajo razne mostove. Grki dobe iz tujine toliko živil, kolikor jim jih dovolijo Angleži in Francozi.

17. jan. Dva, tri dni so Rusi prenehali z napadanjem, ker so trpeli hude izgube in morajo dobiti novih čet. — Na laški meji je splošen mir, le topničarji nadaljujejo s streljanjem od vseh strani. — Več

17. jan. Črnogorski kralj in njegova vlada sta po zavzetju Cetinja prosila našo vojno poveljništvo, da naj ustavi vojskovanje ter naj se prično pogajanja za mir. Mi smo zahtevali, da vsa črnogorska armada odloži orožje. Črnogorska vlada je te pogoje sprejela in se je brezpogojno vdala našim zmagovalcem.

18. jan. Tudi včeraj je počivalo orožje

Dvanajstletni Jezus v templju. (Narisal .)

laških zračnih letalcev je bilo pri opazovanju na naši strani sestreljenih v zraku.

na ruski meji, zato pravi vojno poveljništvo, da smemo misliti, da je ta bitka začasno dovršena, in sicer s popolno našo zmago. Bojišče je sešlo 130 km daleč, in na tem prostranem bojišču so naši pešci odločevali pri vseh bojih zmago, pomagala jim je uspešno artiljerija, tako da smo nasproti mnogokrat močnejšim sovražnikom obdržali vse svoje postojanke. Ta novoletna bitka je trajala od 24. decembra l. l. do 15. januarja 1916. Torej 24 dni. Več naših polkov je bilo skozi 17 dni neprestano v najhujših bojih. — Ruski ukazi četam, izjave vojnih ujetnikov, in druga uradna obvestila iz Petrograda potrjujejo, da je rusko vojno poveljništvo od te ofenzive pričakovalo velikih vojaških in političnih uspehov. Tem namenom odgovarjajo tudi množica vojakov, ki so jih žrtvovali. Brez najmanjšega uspeha so žrtvovali 70.000 vojakov mrtvih in ranjenih, in 6000 vojnih ujetnikov. Naše zmagoslavne čete so bile tako sestavljene, da so se bojem udeleževali vsi avstrijski narodi. — Na laškem bojišču nič posebnega. — V Črnigori so naše čete zasedle Vispazar in Rijeko, še preden se je vojskovanje ustavilo.

18. jan. Naša morska letala so napadla v Ankoni z bombami kolodvor in vojašnice, in so se nepoškodovana vrnila.

* * *

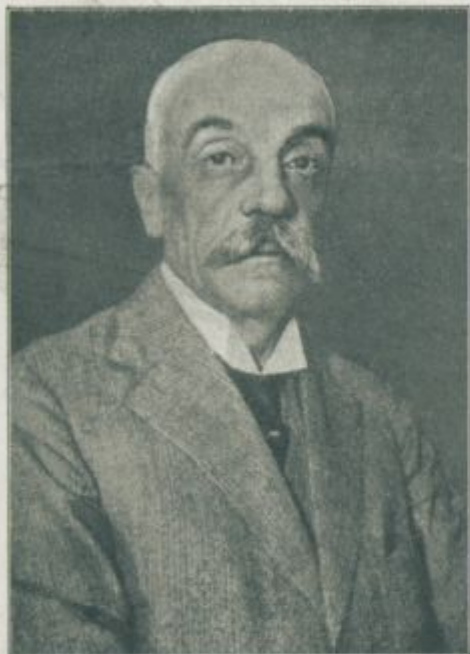
Kar smo pričakovali, odkar smo dobili v našo posest Lovčen in Cetinje, to

Služba božja v cerkvi, ki je prirejena kot lazaret, na zahodnem bojišču.

se je zgodilo. Črnogora je po teh porazih spoznala, da je premagana, zato je kralj prosil, naj se vojska ustavi in naj se prično pogajanja za mir. Naše vojno poveljstvo pa je zahtevalo, da se mora črnogorska armada vdati brezpogojno in odložiti vse orožje. Kralj je moral biti seveda z vsem zadovoljen in se je vdal tudi v to zahtevo.

Črnogorci niso bili sicer močni po številu, a so junaki, kar jih je in zato so bili vedno nevarni naši sosedje, proti katerim je bilo zato treba v sedANJI vojski postaviti precej znatno armado, da je čuvala naše meje in nazadnje premagala Črnogoro. Ta naša armada je sedaj prosta; to je prvi veliki uspeh črnogorskega po-

Odpoklicani avstrijski poslanik v Washingtonu.

raza. Naši imajo sedaj prosto pot v Albanijo, kjer se bodo merili z laškimi in drugimi sovražniki. —

Ta sklep Črnogorcev pa tudi kaže, da ne upajo na končno zmago naših sovražnikov, ker bi se sicer ne bili vdali. Spoznali so, da so jih Lah pustili na cedilu, da jim Rusi niso mogli pomagati.

Avstrija je lahko ponosna na te lepe uspehe. Z zavzetjem Lovčena si je naša država utrdila svoje stališče na adrijskem morju. Kotor bo sedaj ena najmočnejših luk celega sveta, in Lah bo moral opustiti svoje sanje, da je to morje laško. Z Lovčenom smo pa tudi dobili važno točko, odkoder ni težko nadvladati Albanije. Tako žanje že Italija kar je sejala, Albanija je zanjo izgubljena.

Zaradi dogodka v Črnigori so si pa tudi naši sovražniki v laseh. Posebno pišejo listi, da Rusi očitajo Italiji veliko brezbriznost in pravijo: Če ne zaradi Črnogore, že zaradi sebe bi bila morala Italija braniti z vsemi silami Lovčen. Vsako nesporazumljenje pri nam sovražnem sporazumu je za nas dobro, ker se s tem vedno bolj približujemo miru.

Papež zopet pripravlja novo okrožnico, ki bo v njej oznanil svoje zahteve glede rimskega vprašanja; že naprej pa listi poročajo: Papež ne išče v sedANJI vojski nobenih koristi za rešitev rimskega vprašanja, njemu je le na tem, da se čim prej ustavi strašno prelivanje krvi, da čim prej pride v ta krvavi potop golob z vejico miru.

Hipohonder.

Črtica.

Prebolel sem precej hudo bolezen. Zdravniki so mi natančno določili, kaj smem jesti, kaj ne, koliko piti in kaj, kdaj da moram spat hoditi in kako moram biti oblečen. Meni, dosedaj vedno zdravemu, se je zdelo vse to čudno, vendar sem se po tem ravnal, ker sem brezpogojno zaupal zdravnikom. Popolnoma sem ozdravel, hvala Bogu, a nekaj mi je pa ostalo: strah pred novo boleznijo. Vsled tega sem si večkrat domišljeval razne bolezni, ki sem o njih bral, bil sem naravnost na potu, da postanem hipohonder, to je, človek s stoterimi boleznimi, seveda samo v domišljiji.

Zadel sem pa na človeka, ki ni bil zdravnik, pa me je te bolezni popolnoma ozdravil. Bilo je v vročem poletju. V gostilni sem kosil; bil je v dvorani slab zrak, soparno tako, da so ljudje že po juhi dremali in da so jih morali natakariji buditi, ko so jim prinesli drugo jed. Tudi jaz sem, prevzet od vročine, gledal zaspano proti vratom, od koder sem pričakoval boljšega zraka. Tu opazim pa nekaj čudnega. Eden gostov gre iz sobe, in pusti vrata odprta; tedaj pa skoči neki novi gost skozi odprta vrata v gostilno, se stisne v bližnji kot, in potegne ovratnik svoje suknje čez vrat. Tako ogrnjen je ta gost čakal, da so se vrata zopet zaprla. Potem pa stopi zavrt v dvorano. Čudno se mi je zdelo, da bi se tako bal vsakega vetriča skozi vrata pri tej vročini, pa sem se prepričal, da se ga je res bal.

Bil je to bled, a ne bolan mož v srednjih letih, ki se je vsedel k mizi, meni nasproti. Imel je s seboj majhen kovčeg, in iz njega je razložil po mizi celo apoteko raznih stekleničic, posodic, fižol in orodja. Kaj to pomeni, si nisem mogel razložiti. Ali misli v gostilni predavati o zdravstvu, ali hoče delati pri gostih praktične poizkuse? Take misli so mi begale po glavi, ko sem gledal to razstavljeno ropotijo na mizi. — Ko je bilo vse na mizi, tedaj je vzel velik list, ž njim vse razstavljene reči pokril in nezaupno poškilil name, če ga morda opazujem. Jaz pa sem se delal, kakor da bi se mi dremalo kakor drugim gostom, in stem je bil tujec vidno zadovoljen.

Naročil je kosilo po dolgem besedovanju in prerekanju z natakarijem. Ko mu postavi natakariju juho na mizo, odgrne tujec list, vzame toplomer, in ga vtakne v juho; toplomer je moral kazati, da je juha prevročna, ker je dolgo brodil ž njim po juhi, preden je vzel žlico v roko in pričel jesti. In kako jo je jedel? Po kapljicah, kakor pije kokoš vodo. Na dnu krožnika pa je moral nekaj opaziti, ker je vzel z mize povečalno steklo in pregledoval skrivnosti na dnu krožnika. Z opazovanjem ni bil zadovoljen, saj je ves nevoljen položil krožnik na stran. — Nato je osnažil toplomer, ga položil na mizo in je prijel z levico desno roko; preizkušal je kako mu bije žila. Zdelo se mi je sodeč po čemernem obrazu, da s poizkusom ni bil posebno zadovoljen; najbrže mu je dognana skrivnost na dnu krožnika razburila kri. To je tudi pokazal natakariju in mu je očital nesnažnost. Ta pa je mignil z ramo in dejal: »Drobtinica od zapečenega kruha«. — »Drobtinica!« je ponavljal gost, in gledal obupno za krožnikom, ki ga je odnesel natakari, kakor da bi bil na njem sam strup.

»Drobtinica! — Ti nesramni ljudje!« Ko je dobil meso na mizo, ga ni rezal z nožem, kakor mi navadni ljudje, ampak je privlekel z mize orodje, podobno škarjam, ki ž njimi brivec človeka na čisto ostriže,

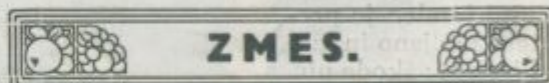
S tem orodjem je mož meso drobil prav v atome. Ko bi bil nastal kak prepah v dvorani, bi mu bil vse drobce veter odnesel s krožnika. Iz treh ali štirih škatljic je vzel razne ingredience in jih je pomešal med meso. Za prikuho je rabil svoj jesih, svoj poper in svojo sol. Ko je vse tako lepo pripravil, se mu vzpne kužek na kolena; najbrže bi bil rad dobil kako drobtinico od njegove mize.

»Ivan!« je zakričal tujec, in žlica mu je padla iz roke. »Poglej, pes... saj ga nisem klical, — morda grize, ali je celo stekel, ... in kako naj človeku pri tem tekne kosilo!«

Natakari Ivan je seveda psa zapodil, tujec pa se je s skrbjo oziral za njim in šele nato použil meso, ali kar je že bilo, s takim obrazom, kakor da mora precej po kosilu na — vislice.

Namesto močnate jedi si je naročil opečeno žemljo in jo iz svoje lekarne polil z neko tekočino, kaj da je bilo, ne vem.

No, sem si mislil, tak boš, če si boš domišljeval razne bolezni. — In od tedaj sem zopet zdrav. —

Elektrika v prihodnji vojski.

Marconi, znani iznajditelj in izpopolnjevalec električnih naprav, je v razgovoru, kako se bo tehnično izboljšalo orožje v prihodnji vojski, dejal, da bodo v prihodnosti popolnoma nove iznajdbe vojski na razpolago, iznajdbe, ki o njih niti Jules Verne ni sanjal. V tem oziru se bo posebno odlikovala elektrika. Pred seboj vidim že bojišča — je dejal Marconi — brez kanonov, brez pušk in brez bomb. Vojskovanje se popolnoma izpremeni, ko se nam posreči električni ustroj izpopolniti v tako silo, da bo mogoče z močnim električnim tekom iz daljave uničevati strelivo. Morje bo brez bojnih ladij, ker vsaka, ki se pokaže, bo žrtev električne sile; enako bo s strelivom in s topovi. — Bomo od zadej videli, pravi naš Bohinjec.

Krušne karte. A: Za božjo voljo, kako je naše dekle neoprezno. Z največjo silo smo dobili krušne karte, a pes je prišel do njih, in jih je pojedel. Kaj hočemo sedaj storiti? — B: Tiho bodi, in nikar ne bodi žalostna; kajti sedaj jih saj nam ne bo treba jesti, ker kruha nanje itak ne dobimo. —

'Vojska v slikah'. Jzšla je že 7. skupina.

Izpiranje grla s Fellerjevim bolečine lajšajočim, razkrajajočim rastlinskim esenčnim fluidom z zn.

„ELSA-FLUID“
olajša
dihanje.

12 steklenic franko 6 kron. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 331 (Hrvatska). Nad 100.000 zahv. pisem in zdravn. priporočil.

Pismo vdovca pri živí ženi. Predraža žena! Tako strašnega kakor včeraj, še nisem doživel v svojem življenju. Kaj me je vrag zmotil, da sem ti dovolil iti na deželo, preden so se ledeni močje poslovili od nas. Dasi sem to storil le s težkim srcem in samo vsled skrbi za tvoje zdravje, sem si včeraj to hudo očital, ker veš, da sem vedno bolj moder nego ti, česar seveda ti nikdar ne maraš verjeti. Prečul sem skoraj celo noč! Ko je divjal ponoči strašen vihar, zdelo se mi je, da slišim tvoj klic na pomoč, in če je strela udarjala, sem mislil predvsem nate, češ, najbrže je zunaj na deželi še hujši vihar, kar se mi je docela verjetno zdelo, ker si ti tam zunaj, hočem reči, da imaš ti vedno smolo, samo z menoj ne. Nikar ne misli, da te včeraj nisem obiskal iz strahu, da bi moral biti sam s teboj ob taki nevihti, pač pa sem imel polne roke dela in da sem padel v veliko lužo in se vsega umazal. Tako se mi je zapoznalo, da bi mogel kaj pomagati za slučaj, če ti je nevihta kaj hudega prizadela, kakor se je to zgodilo pri nas s starimi drevesi, ki jih je polomila in jih bomo morali sedaj sežgati, kar bi se s teboj ne bilo zgodilo, razen seveda, če bi sama želela. — Ob dveh ponoči sem se silno prestrašil; mislil sem, da si ti prišla. Nastal je namreč velik ropot in zdelo se mi je, da ti ne moreš biti daleč. Zaskolela me je skrb, morda je to »spomin«, da se je tvoje stanovanje podrlo ali da ga je odnesla povodenj, kar bi bilo zate najhujše, ako bi se ti bilo primerilo brez mene; vem namreč, da me imaš ob takih neprilikah rada poleg sebe.

Našim naročnikom! Naznanjamo, da bomo s prihodnjo številko ustavili naš list onim p. n. naročnikom, ki do takrat ne bodo obnovili naročnine. — Ako prejmemo naročnino kasneje bomo vse ustavljene številke naknadno poslali.

Tako sem prebil noč med upom in strahom in z veselim začudenjem sem zjutraj bral tvojo brzojavko: »Zdrava sem, a grozno jezna na te, osel!« Vsled te ugodne novice je tudi meni toliko boljše, da upam jutri biti toliko zdrav in močan, da bom mogel vztrajati celi dan ob tvoji strani. Ako bi te v poplačilo za moj zaradi tebe prestani smrtni strah smel za nekaj prositi, bi izrazil to skromno željo, da besede »osel« nikar ne stavi na brzojav, ker sem tako splošno znan po vsej okolici. Saj mi s to besedo lahko postrežeš v pismu in je po vrhu tudi še bolj po ceni. — Prosim, da mi ne očitaš nevihte, ki me je zadržala v mestu, česar bi si v najbolj živih sanjah ne bil mogel misliti, ter Te iskreno pozdravljam Tvoj vedno te pomneči soprog in oče.

Ako v pojasnilo življenjepisa tega moža še dostavimo, da je v oni viharni noči ves čas v gostilni igral na karte in se je ves čas le pri oddihu spomnil le enkrat svoje žene z besedami: No, danes bo moja staro na deželi voda odnesla, tedaj prav brez skrbi sodbo o njem prepustimo svojim bralcem in bralkam.

Mladj abesinski vladar in katoličani. Menelik, kralj ali neguš abesinski, je vendarle umrl, saj deset let so naznanjali časniki to vest, a jo vedno preklicali. Sedaj pa je Menelik II. le mrtev, ker je njegov mladi naslednik Lidj Jassu naznanil nastop vlade tudi papežu. — Abesinci v Afriki, ki so v zadnji vojski z Italijo Lahe pošteno nabili pri Adui, so po veri kristjani, a razkolniki. Zato so imeli katoliški misijonarji v tej deželi vedno težko

delo in malo uspehov, ker niso imeli potrebne svobode za svoje apostolsko delovanje. Sicer je Menelik II. večkrat pozdravil v pismih papeža, vendar se razmere za katoličane niso mnogo zboljšale.

Njegov naslednik, mladi negus, se kaže bolj naklonjenega katoličanom. Ko je ob nastopu vlade potoval po vseh pokrajinah, je prišel tudi v Harrar, kjer biva katoliški škof-kapucin. Slovesno so ga sprejeli tudi katoličani in škof ga je povabil, da si ogleda njih naprave, šole, sirotišče in bolnišnice. Negus je bil z vsem zelo zadovoljen in je pohvalil posebno sestre, ki se trudijo z bolniki in sirotami, katerim je tudi naklonil dar 500 dolarjev.

Ob nastopu svoje vlade je pisal tudi papežu, ki je bil takrat izvoljen. Kapucin otec Bazilij je prinesel to pismo v Rim in »Osservatore Romano«, papeževo glasilo, je objavilo 3. sept. 1915. Glasi se: Jassu, prestolodnik Etiopije, sin cesarja Menelika II., svetemu očetu, slavnemu papežu Benediktu XV., poglavarju škofov, ki mu je sedež v Rimu! —

S posebnim spoštovanjem izražam Vaši vzvišeni osebi svojo vdanost in priznanje. Želim, da bi z Vašo Svetostjo živel v prijateljskih razmerah, kakor so Vaši častivredni predniki živeli z mojim očetom, zato sem zaupno izročil to pismo P. Baziliju kot iskren izraz mojega spoštovanja. Ker Vas je Gospod vrednega spoznal zasesti Petrov stol in imam srečo biti sodobnik tega dogodka, prosim Vas, vzvišeni oče, sprejeti tribut mojih častitk in Vam zapajoč v vsem dostavljam prošnjo, blagovolite mi nakloniti del Vaše skrbne ljubezni, da z milostjo božjo modro vladam in etijopski narod privedem do sreče. — Addis Abeba 17. ghembot 1907 (25. maja 1915).

Umivanje in kopanje nog. Potreba vsakega človeka je, da si umije večkrat noge. Ker vpliva to umivanje ali kopanje jako na

Italijanska ljubeznivost.

Kralj: »Avstrijce bijemo, Srbe že imam — še Dalmacijo... in Albanija je naša!«

zdravje, si močimo noge tudi v boleznih, da odvajamo kri iz života in da uredimo njen obtok. Kopeli za noge pomagajo za trganje, prehlad, nahod, krvavenje nosu in pljuč, bolečine v glavi, splošno utrujenost, zapeko, maternične bolezni, nadoho, srčno pešanje, pritisk krvi v možgane, bolečine v zobu ali v boleznih v očeh, ozeblina, mrzle noge, zastrupljenje v nogi, potne noge, ohromele in opešane noge, udnico itd. Pri boleznih je treba zdaj mrzle, zdaj vroče ali mlačne kopeli; različen je čas kopanja in sestava kopeli. Nekateri ne prenese mrzle, drugi ne prenese tople kopeli — predolgo pa ne sme trajati nobena! Mrzla kopel naj traja od 15 sekund do 5 minut, ledeno-mrzla voda škoduje, najbolj zdrava je rečnica ali potočnica, kadar sije solnce nanjo. Mrzlota vode se ne občuti toliko, če se drgnejo noge v vodi. Ako držiš noge predolgo v mrzli vodi, dobiš lahko skrnino ali krče, tudi vnetje; ako jih držiš predolgo v gorki vodi, vpliva slabo na srce in na možgane; pri ženskah, ki imajo zatečene in boleče maternične žile, je nevarnost, da jim počni žila. Gorka ali vroča kopel sme trajati 15 do 20 minut in se mora vedno prilivati, da ostane toplina ista. Mrzla kopel ima lahko 5 do 15 stopinj mraza, topla ali vroča 10 do 30 stopinj toplote, kakor prinaša bolezen in prenese bolnik. Navadno imajo vroče kopeli namen, da izsilijo potenje po životu, ravno vsled tega škodujejo slabotnim, škodujejo tudi hudokrvnim in materničnim. Priletni prenašajo kopeli laže zjutraj, ko jim je telo odpočito. Nekateri ženske si ne upajo sploh z nogami v vodo zaradi zatečenih žil, a hitro kopanje v mlačni vodi ne more škoditi, če si tega ne upa, pa naj bi si vsaj izdrgnila noge z mokrim otiračem, kajti umazane noge vplivajo slabo na zdravje. Tudi umivanje z razredčenim špiritom ne škoduje. Seveda je pri zatečenih žilah boljša hladna

V bližnji prihodnosti.

Možem so brade zrasle že do pasu, ker ni dobili mila za britje; zbero se nekoč demonstranti in kriče: Dajte nam mila!

kakor vroča voda in se ne smejo noge dolgo močiti. — Mera vode pri kopeli ne sme biti preskopa, da so noge do meč v vodi. Za zapeko, pritisk krvi v glavo, bolečine zoba ali oči, nahod, potne in mrzle noge je priporočljiva mrzla kopel. Za druge omenjene bolezni so dobre mlačne in tople. Vroče so v navadi za ozeblina, vroče kopeli pa ne denejo žledcu dobro. Mrzlim kopelim pridevamo kisa in soli, mlačnim gorčične moke, toplim in vročim seneneža zdroba, posovke, soli, kisa, pepela in različne rože po različni potrebi. Za ozeblina je dobra tudi kopel rahlega snega,

za udnico tudi kopel toplega močvirskega blata. — Po kopeli je treba noge namazati z mastnim mazilom in pretreti, tako ostanejo tudi v visoki starosti gibčne in urne, in če je noga zdrava, da nosi človeka na ljubo božje solnce, potem je ves človek zdrav.

Krompirjev kruhek. Napravi testo iz $\frac{1}{2}$ litra moka, 20 gramov kvasu in mlačnega mleka in postavi ga na gorko. Ko je vstalo testo, vmesi vanj 35 gramov sladkorja, 35 gramov surovega masla in eno jajce in pusti zopet vzhajati. Skuhaj tačas krompir, olup ga in pretlači 250 gramov skozi sito, zmešaj ga z žlico suhe moka in zamesi v testo; mesiti je treba toliko časa, da je testo gladko. Ko je dobro premlajeno, ga razreži v štruce ali deni kar celo na namazano in z moko potrošeno pekačo in nareži v testo z noževim robom okraske. Zdaj mora še enkrat vzhajati. Ko vsadiš, namaži z mrzlim mlekom; ko jemlješ vun, namaži z gorkim mlekom. Peči je treba $\frac{3}{4}$ ure; vročina naj bo srednja.

Slanikovo cvrtje. Zvečer operi slanike v topli vodi, očedi in razpolovi, namoči čez noč na mleku in oplakni drugi dan. Stepi jajce in žlico kisle smetane, zriibli malo kruha in sira, namoči slanik v jajcu, potem povaljaj v kruhu, ponovi in ocvri na olju ali na masti.

Madeže od črnila izje najbolj mleko. Kani na madež mleka, posuši na solncu in namoči zopet, ali namoči blago v mleku in izperi v čisti vodi. — Madeže vijoličastega črnila namoči večkrat s čistim špiritom. Madeže rdečila moči s salmijakovim cvetom, madeže zelene alizarinove tinte moči s ščavno soljo. Madeže lanenega olja namoči v laškem olju, namaži z milom in kuhaj v lugu, če je blago za to.

Mačka hodí v golobnjak. Potrosi vhod s papriko.

Armada države Monako. Vojna je prisilila vse države v Evropi, da so pomnožile svoje stalne vojske, pri armadi kneževine Monako se je zgodilo ravno narobe, z začetkom vojske se je razpršila mala vojska majhne države. Bilo jih je 200 mož! Sami izbrani krepki možje, večinoma iz Italije in Francije, kajti kneževina Monako ne priznava brambne dolžnosti domačinov in knez si mora najemati vojake iz drugih dežel. Mobilizacije na vseh koncih sveta so odpoklicale monaško armado, in kneževina je ostala brez vojaške straže. Vsak je uvidel, da to ne gre. Knez se je odločil — nezaslišano — in pozval je domačine pod orožje. Zdaj se menjujejo domačini v straženju knežje palače. Tužnega obraza koračijo svoje tri dni, belordeč pas na rokavu naznaja, da so vojaki. Dobri državljani so sprejeli sicer vojaško službo (a ne brez mrmranja), vojaško obleko pa so odklonili kratko in malo. Mislijo si pač, da je uniforma začetek vojaščine, če pa imaš samo pas na rokavu, je to znak meščanske garde, ki čaka težko, da odvrže ta znak in gre domov, naj stražijo dom najemniki. Želimo monakovskim vrlim brambovcem, da se vrnejo skoraj v svoj težko pogrešani dom.

Čizmi iz platna in lesa. Usnje je silno drago, treba bo nositi coklje in platnene opanke. V Hellerau so poskusili in preizkusili umetniki v tej stroki, napraviti čizme brez usnja. Hoja v njih je lahka in prijetna, izprva je podplat bolj glasen, ko se oguli, ne šklepedra več. Kar se oklepa nog, je sešito iz sivega ali čr-

nega platna (platno za jadra ali hudičevo platno), ki ne prepušča mokrote, podplata in pete so iz lesa, in sicer so nalepljene prav tenke plasti lesa križem druga vrhu druge, kar naredi podplat gibčen, lahek in močan. Od znotraj so čizmi prav tako izdelani in obšiti kakor usnjati in se nosijo ravno tako dobro, so tudi bolj topli in bolj poceni, ker stane par platnenih čizmov komaj toliko, kolikor stane zdaj par dobrih podplatov. Širi se tudi izdelovanje obuval iz slame, klobučevine in —

Mraz na Ruskem.

Car: „Tisoč toplih želja našim zaveznikom, a nam stotisoč stotov premoğa.“

ličja. Sto in sto let so hodili naši prednamci v opankih iz ličja, tak opanek je bil prožen in mehak in ni oviral noge v hoji in v rasti.

Večina poslancev abstinentov. Pri zadnjih volitvah v državno zbornico na Norveškem, ki se tam imenuje »storting«, je bilo izvoljenih vseh poslancev 123, od teh je 65 abstinentov, torej imajo v zbornici večino. Pred tako večino — se odkrijmo.

Kdor je občutljiv v trebuhu in trpi na zaprtju, naj nikoli ne vzame močno učinkujočih, črevo dražečih odvajalnih sredstev, temveč samo Fellerjeve nalahno učinkujoče, neškodljive rabarbarjeve kroglice z zn. »Elsa-Pillen«. Učinijo lahko potrebo, ne da bi dražile črevo, in so najprijetnejše odvajalno sredstvo. Šest škatlic pošlje franko za 4 K 40 h samo pristno lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 331 (Hrvatska). Obenem se lahko naroči Fellerjev bolečine lajšajoči fluid z zn. »Elsa-Fluid«, 12 steklenic franko 6 kron, ako hočemo imeti pri hiši zanesljivo sredstvo, ki ga vsakdo hvali, kdor ga je poskusil. (b)

Knjigoveznica Katol. tiskovnega društva v Ljubljani, Kопitarjeva ulica 6

se priporoča za vsakovrstna knjigoveška dela
Krajevni znaki za „Orle“,
kocardne in pentlje z napisu
za društva se izgotavljajo
v najkrajšem času
po zmernih cenah.

Katoliška
tiskarna
II. nadstr.

Črtanje in vezanje vsakovrstnih poslovnih knjig

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani.
Odgovorni urednik Josip Klovár.